

ШУМАДИЈА,

ЛИСТЪ ЗА

КЊИЖЕВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

ТЕЧ. VI.

Овај листъ излази сваке Суботе. Цена е одъ 1. Апр. до нове године 18 гр. За огласе плаћа се 3 вр. ср. одъ врсте за едан-путъ а 5 вр. ср. за трипутъ.

№ 57.

НУТОВИ СУДБИНЕ.
(Продужено).

Ово лѣпо размишљавањ прекинуо е Витомиръ, кои у собу ступи, и умилно е съ „добро јутро“ позорави, по што се најпре свудъ у навоко обазрео, да ли има кога странаго у соби или нема. Вољана одлети му радостно на сусретъ и рекне му: „Сва е опасностъ за тебе изчезла, мили и племенити младићу, и я ти већъ данасъ могу подарити савршену слободу.“ Но при овимъ последњимъ рѣчима тргне се она силно, еръ се она побояла, да е ухитрила, лишити се заръ највишегъ свога блага, — а помисао на разстанакъ са овимъ краснимъ младићемъ раздирао е прси нѣне неописанимъ боломъ. Али одговоръ нѣговъ разгонио е наеданпутъ сву нѣну тугу и притворио е ову у најпріятнију надежду. „Я немамъ више слободе, одкадъ самъ тебе познао,“ говораше онъ, и о! дозволи ми, да јошъ задуго твой заточеникъ останемъ! Нигди ми јошъ нѣ тако добро было, као овде! О, зашто е опасностъ, коя ми се надъ главомъ вѣйла, тако брзо изчезла? я бы вольно остао јошъ задуго подъ твојомъ заштитомъ!“

„Та я ти и не кажемъ, да идешъ!“ одговори Вољана са радостнимъ смешенѣмъ, „и ако се у мојој околини осећашъ срећнимъ, то самъ я пребогато награђена! Остани дакле кодъ мене, ако ти се допада, и я ћу радостно дѣлити съ тобомъ све, штогодъ имамъ. Я се у толико већма рздумѣмъ, што ти добровольно остаешъ. Но и теби ће бавленъ овде бити за кратко време много пріятніе, кадъ се не будешъ више морао крѣти по углавима мога тавногъ обиталишта. Премда ти овде за садъ радо остаешъ, то ће зато опетъ за кратко време оживити у теби раторборни духъ, и теби ће тешко и горко пасти, лишавати се онога, што ти е пре едино задовольство было, а то е задовольство лова, и слободно пролазенъ по полянама и планини. И златанъ е затворъ опетъ тавница, и кои се лишава сладости слободе, тай ће свако друго удовольство текъ само у пола осећати. Зато буди слободанъ и слѣдуй силной тежњи, коя те одвлачи на висове планинске, у зелене дубраве и у дивлѣ кланце тавни долина! мужки духъ и ювачко срце оће свое право. Но кадъ се заситишъ оданѣмъ, онда се врати кући, гди те нѣжна очекуе любовъ. Али ове две ми се ствари морашъ најпре завѣрити. Я врло мало одъ тебе заставамъ и ти нећешъ бити дуго везанъ за ове мое речи.“

„Говори, анѣлско створенъ, и зантевай, штогодъ оћешъ,“ рекне Витомиръ, „заръ има што на свету, кое би ти я одрѣи могао?“

„Кадъ ти дође воля,“ привати Вољана рѣчь, „да се мало по планини проћешъ, — онда се дигни пре зоре и врати се текъ онда кући, кадъ се сумрачићъ увати. А друго: кадъ годъ поћешъ у планину, а ти се клони и немой нѣни у предѣлѣ, кои лежи узъ планински потокъ; можешъ ићи, кудъ ти е годъ драго, само не тамо, одкудъ долази рѣка. Ова заповестъ важи само за седамъ дана, и ако самъ ти я мила, немой ову заповѣсть прекорачити. По истеченю овогъ времена много ће се коешта измѣнути, и онда ћу ти предложити едно рѣшително питанъ, кое јошъ засадъ прећутати морамъ.“

Витомиръ и Вољана одали су се безгранично усхителномъ чувству, кое ѣймъ е прси усколебало. Вољана, пламенита, страстна дѣвојка, бияше тако занета неописаномъ срећомъ, кою ѣй е прва нѣна любовъ подавала, да нѣ више ни мислила на прећашнѣ опомене и претнѣ, кое ѣй предсказивале несрећу и пропасть, ако се преда наручу любви. Вољана е садъ за единствену цѣль су свога живота држала то, да живи за свога Витомира, и да буде нѣгова срцеиъ и душомъ. Она се истина згрозила, кадъ е годъ помислила на свой позивъ и опредѣленъ, коме се она посветила по туђој вољи и намораваню. У души нѣной све е већма и већма преотимала ма намѣра, да съ Витомиромъ оданде отиде, и да на каквомъ сакривеномъ и далнѣмъ мѣсту съ нѣиме проводи срећне дане. Но пре него што е тела ову свою намѣру извршити, морала е она најпре свою заклетву испунити, ако нѣ рада была, да е непрестано гони за осветомъ жеднећа душа несрећне Веште. Необична зебня и страва обузимала е, кадъ е помислила на данъ жертвеничкогъ праздника; еръ срце е нѣно было садъ блажіе, но икада, она се сасвимъ одтуђила одъ жећи за осветомъ, — и башъ садъ, кадъ е она познала животъ съ најлепше и најсветліе стране, садъ да погази и понинити она најсветіе осећанъ срца свога са крвнимъ дѣломъ, кое бы и најсуморниа човекомрзаць едва извршити могао, а да му рука и срце незадркѣе? — Но она е увидила, да нѣ могуће те немиле дужности ослободити се, — и што се годъ ближе примѣао страшанъ данъ жертво-приношеня, све ѣй е теже было сакрити одъ Витомира тугу и суморность, коя е душу нѣну притисла, еръ нѣна душа садъ е текъ сваћала мрзкость дѣла, кое ѣй е ваяло извршити.

Овако е протекло неколико дана. Витомиръ нѣ іошть никудъ излазіо изъ Волянине колебе, кое е дѣвојки веома мило было; ерѣ се е вна по точномъ испитиваню свію околности веѣъ покајала, што е тако пре времена объявила Витомиру слободу, да може тумарати по планини. Како е лако могао онъ приликомъ свога излазена случайно дознати, какво ће се торжество до кои данъ у светоме дугу славити, и каква е дужность Воляни наменѣна? Зарѣ се не бы тада нѣгова душа огорченѣмъ разпламтила, и зарѣ не бы онъ одъ иѣ сасвимъ одтуѣіо свое срце, коимъ е она веѣъ безусловно завладаза была? — Ахъ, — ѣна кадъ бы се то догодило, онда бы она неизказано несреѣна была; ерѣ она е Витомира любила неодолимомъ силомъ пламените страсти; — и веѣъ сама помисао, да ће га она моѣи изгубити, и да бы она морала безъ нѣга живити, испуњавала е прси нѣне отровномъ болѣомъ. — А да не бы у души Витомировой узбудила неповѣренѣ, стра и сумню, нѣ се она смела усудити, да му опетъ закрати слободно уживанѣ слободѣ, кою му е она прерано объявила; и само сладка, ласкава мисао, да се душа Витомирова единствено забавля съ нѣнимъ ликомъ, и да е онъ занемарио сва садашня своя задовольства и забаве, и да се онъ само у околиянн нѣной среѣнимъ осеѣна, — ова мисао разблажавала е узбуњну душу нѣну, и разгонявала е суморне мисли, кое е стварало нѣно разпламѣено уображенѣ. — Али ахъ! люто се Воляна преварила!

Едно јутро башъ два дана предъ жертвеничко торжество — отишла е была Воляна іошть пре зоре у свети дугъ, да се тамо съ осталимъ жрецама помоли боговима, и да предузме сиреманѣ за идуѣи велики празникъ. Узалудъ ю е тражіо и дозивао Витомиръ, кадъ е устао; два саата провео е онъ самъ; време му быаше веома дуго, а самоѣа несносна; и тако нажданпуть запламти у нѣму желѣ, да се опетъ лати свога старога начина живота. „Веѣъ е крайнѣ време,“ говораше онъ у себи, „да се веѣъ едномъ пустимъ у планину у ловъ, и да припашемъ мачъ, кои ми е тако доликовао; ерѣ иначе ће изчезнути моя снага у женской гнѣлости. Айде дакле у планину, ловъ нека ме мало утуди, — та у толико ће ми слаѣи бити у вече одморъ и наручю любви!“ — Онъ скочи съ постель, довати Волянинѣ лукъ и стрелу, и отиде радостно у планину. Найпре е по налогу Воляниномъ ишао низъ обале потока; но ненаишавши ту на никакву дивлячъ, окрене онъ на страну у кршну гору и мрачне кланде. Ту е наишао онъ на свакојку дивлячъ, и као добаръ ловацъ доста е лова наловіо. Занешенъ овимъ задовольствомъ, кога се онъ тако дуго време лишавао, онъ нѣ ни примѣтіо, да се сунце веѣъ заласку своимъ клонило. Текъ кадъ се сумрачакъ почео ватати, помисли онъ на повратакъ. Али онъ е врло далеко одтумарнуо одъ потока, и нашао се нажданпуть у едной дивлячней и пустой долини, гди нигди човечіа стопа нѣ ступила, нити е знао кудъ ће и на кою страну, ерѣ онъ е сасвимъ изгубіо правацъ, одкуда е дошао. У овомъ неагодномъ положеню онъ се сасвимъ предао у руке случаю, да му овај покаже путь. Онъ е ишао неуморно, лютеѣи се на самогъ себе, што е своіомъ несмотреносѣћу Воляну у бригу и страбаціо. Предѣлъ е бывао све дивлячній, што е годъ далѣ ишао, а нигди не быаше чи-

стине, одкуда бы околни предѣлъ прегледати могао. Онъ е веѣъ почео очаявати, и веѣъ биаше одъ умора готово посустао, кадъ нажданпуть чуе онъ жуборенѣ планинскогъ потока. „Хвала милостивомъ Богу!“ кликне Витомиръ, пошавши весело правцемъ, одкуда се е жуборенѣ чуло; „садъ веѣъ више немогу зайѣи; ако садъ низъ обалу потока поѣдемъ, то ћу я найдалѣ за неколико сатіѣ доѣи куѣи, гди ћу сладко одпочинути после толикогъ труда и несмысленогъ напрезана.

За кратко време стигао е онъ на врѣ планине, и онда е спазіо на подножю стрмените стѣне дивльи планински потокъ. Месецъ лепо осияваше сву гору, и безбројне звезде украшаваше угасито-плави небесни сводъ. Благі, сребрни зраци месеца преламали су се у узрујнимъ таласила рѣке; найвеѣа е тишина, нити е было и najlepманѣгъ вѣтра; само хуанѣ таласева преко стѣна, кое су стаяле на путу брзое току, прекидало е ову свету тишину, коя е владала у овој предивной долини. Витомиръ стао е неколико тренутака очаранъ и занешенъ красосотомъ овогъ предивногъ позора.

Нажданпуть чуе онъ трептанѣ тужногъ гласа, кои е изъ околине къ нѣму стизао, као да е изъ саме утробе стѣновите горе долазіо. Онъ е пазливо слушао, и брзо слѣдуюћу нѣжнимъ женскимъ гласомъ произнешену песму:

Ахъ! веѣъ сунце зайшло,
Тѣа ноѣца превалила,

А у моме тужномъ срцу
Сва се нада угасила.

Тужна смрти! теби само
Изнемогле дижемъ руке
Ти ћешъ мене избавити
Не заслужије мое муке.

Ахъ! — зарѣ нигди живе душе? — —
Часть за часомъ итно тече —
Я веѣъ видимъ, да е дошло
Могъ живота тужно вече!

Тио еѣанѣ прекидало е ову анѣлскимъ гласомъ пѣвану пѣсму. Витомиръ биаше дубоко тронутъ. Нѣжни гласъ ове несреѣне душе, коя е свою тугу и сузе глувой ноѣной тишини повѣравала, бѣше тако тронителанъ, да е у младићу силна чезња завладала, да овој непознатой несреѣници буде изненадни избавитель. Онъ се обзирао свудъ унаоколо, да види, има ли нибудъ какве стазице низъ стрмениту гору, и опази на свою велику радость у средъ густогъ честара у камену изрезане бамаке; кои су управо у долину водили. Онъ се хитно упути доле и приспѣ до едне велике камените плоче, а до ове быаше една велика мрачна пештера. Улазакъ у ову быо е запреченъ якимъ гвозденимъ решеткама, а иза ове смотрио е зачуѣени Витомиръ едну женскиню у бѣломъ одѣлу, коя е предъ решеткомъ на коленима лежала. Любопитствомъ и сажалѣнѣмъ привученъ, ступи Витомиръ сасвимъ близу до решетки, и запита служницю: „Ко си ти, несреѣно створенѣ, и како си доспела ти у ову тавницу? — Девойка, коя се нѣе надала да ће ичїа стопа у то доба смети у ову ужасну пустыню ступити, ужасне се у први ма; но нѣно сузама обливлено лице разведри се кадъ е опазила Витомира. Питоми

зраци мѣсеца осиявали су ясно цѣо овай появѣ, тако, да су се обое добро видети могли, и Витомиръ е на први погледъ видео, да е ово тронително створенѣ, ово анђелско лице, на комъ се ясно читала невинность и скромность, далеко превазилазила све дражести лепе Воляне. дѣвойка пакъ дошла е къ себи, и одговори на питањ Витомирово: „Моѣ е име Лиљана, и я самъ кѣи едного сидногъ срѣскогъ властелина. Незувенимъ насилемъ заробили су ме язически планинци овогъ предѣла, и бацали ме у ову ужасну пещтеру, гди се већ неколико дана налазимъ, — а прекосутра ће ме на жертвеничкомъ камену заклати у славу лажни нѣнови богова!“

„Ужасно!“ викне Витомиръ пораженъ, „о да несрећногъ заблуђеня, коѣ јоштъ помрачава духъ ови несрећника!“

„Твоя се душа гнушава, ели?“ продужи сужна Лиљана, „а ти си мужъ! О, а какво е зверско срце у моѣ непријатељице, коя ће собственимъ своимъ рукама ово дѣло да сврши — — —“

„Шта велишь ти, заръ жена?“ прекине јој ужаснути Витомиръ рѣчь.

„Тако е, — жена, кою я нисамъ никадъ увредила, кою нисамъ никадъ ни видила ни познавала, спрема ми ужасну смртъ изъ едне дивль крвожедне освете противъ мои родителя, а то е жречица ове планине. Прекосутра ће ми целатска нѣна рука забости отвожни мачъ у прен.“

„То миѣ могуће!“ одговори младићъ, кои е овимъ рѣчьма до срца потрешенъ быо; „не, то несме и не може быти. Проклета была она душа, коя грози невиномъ твоемъ животу. Но неће то одрођено створенѣ извршити свою намѣру, ако има правде, и ако богъ и срећа даде Немой очаявати, скромна и предивна дѣвойко, — я се у Бога надамъ, да ћу те избавити!“

„Ахъ! ти ћешъ то тешко моћи учинити; ти си самъ.“

„Я те немогу истина силомъ отети изъ ноктию твою непријателя; но я ћу те зато опетъ ослободити, ако ми само судбина и непредвиђени какавъ случай на путъ не стане. Кажи ми, далъ те когодъ овде чува, има ли стражара, кои мотре на тебе?“

„Нема овде ни едне живе душе.“ одговори дѣвойка. Брѣ они држе, да самъ я довольно сакривена. Овамо у ову дивлячку долину редко кадъ нанесе путь каквогъ заинавшегъ странца, обитателѣи овогъ предѣла зацело ме избавити нећеду. При томе ова пещтера нѣ съ ников стране оку човечемъ приступна, будући е свудъ унаоколо закланяю стрмените кршине стѣне и — наипосле ове су решетке яке и пркосе свакомъ покушеню оногъ, кои би ий хтео разлупати и мене избавити. Само у подне долази еданъ служитель храма, и донесе свакидашню рану; нико други не прекида мою ужасну самоћу; едине само сове, коѣ бегаю одъ сунчаногъ зрака, облетаю ово ужасно обиталиште у главо поноћно доба.“

„Е добро!“ рекне Витомиръ. „Я ћу се можда сутра јоштъ пре зоре овамо вратити, наоружанъ са брадвомъ коя ће поломити ове гвоздене решетке. А кадъ се еданпутъ већ ослободишь ове мрачне тавнице, онда ћу

те одвести подъ заклономъ ноћнога мрака моѣ любезнице. Ова нека те обдапъ прикрив, докъ се увати мракъ; па онда ћешъ подъ мојомъ заштитомъ и спроводомъ отићи твојој кући и я те нећу пре оставити, догодъ не будешъ изванъ сваке опасности.“

„О, племенити младићу!“ викне Лиљана радостно, „какавъ благотворни зракъ утѣхе шилъшь ти у моѣ суморнимъ очаянѣмъ помрачено срце. — Али заръ нѣ твоя любезница язичница? и заръ неће она изъ привржености према вѣрозакону своѣ мене издати?“

„О, нестраши се тога ни найманъ!“ одговори Витомиръ. „Она истина нѣе Християнка; но она заиста нѣе слепо одана свирѣпимъ заблуђеняма ови дивльи язичнички планинца. Она е према мени, кои самъ Християнинъ, была човечна; она ће и према теби човечна быти, особито кадъ е обое стапемо молити и приклонити. Не, немой ни найманъ одъ нѣ зазирати, и предай се безбрижно нѣной заштити. Вољана е племенита и добра дѣвойка!“

„Вољана?“ викне Лиљана съ ужасомъ; какво име ти изустити?“ — Ха, свирѣпи; — ужасно те оно чудовиште послало овамо, да ме у мојој безмѣрной туги и бѣди јоштъ и изсмевашъ? Ти ми живимъ бояма описуешъ слободу златни сапъ, како бы у толико теже осећала болове ужасне дѣйствителности, у кою ме немилостиво натрагъ бацашь. — Али не! то не може быти; твой милкъ сведочи, да погрешно о теби судимъ! Изъ твога благогъ погледа не говори злоба и пакостно срце. — Не, и ти си самъ преваренъ, младићу! Она паклена душа заплела те у ѣволске мреже, обманула е очи твоѣ обсеномъ ада, кои црною нѣной души служи; ерѣ она не бы могла иначе присвоити племенито твоѣ срце. Знай, — иста Вољана, кою ми ти препоручуешъ, и којој ме ти повѣрити оћешъ, — то е моя крвожедна непријатељица, то е оно одрођено створенѣ, коѣ ће ме прекосутра на жертвеничкомъ камену заклати, да загаси мојомъ крви свою освету!“

Витомиръ стаяше као громомъ пораженъ; онъ е едва быо у станю, сватити мисао Лиљанини рѣчи. „То нѣ могуће! о, то нѣ могуће!“ викне онъ, непонятно е заблуђенѣ помрачило твой умъ, несрећна дѣвойко. Она зверь, коя те е у овай живи гробъ бацала, и коя жедни за твојомъ крви, мора да е сасвимъ друго лице; нѣой е може быти такође име Вољана; — ти се варашъ; ти се люто варашъ!“

„Благо мени и теби, — ако се я варамъ!“ одговори Лиљана, „но я се сумнямъ, да самъ у заблуђеню. Крвожедна жречица, о којој я говоримъ, живи у едной белой кући на обали овогъ потока. Не далеко одъ нѣне куће налази се еданъ велики рыбнякъ, опасанъ свудъ унаоколо кршномъ горомъ. Она сама пакъ, коя тако жельно за мојомъ крви чезне, дѣвойка е мой година. Она е лепа, но изъ очию нѣни сева дивльи пламень. Онай, кога она севајучимъ очима прострели, мора помислити, да му она душу скрозъ проицава. Нѣнъ е изгледъ величественъ, и нѣна густа црна коса таласи се по раменима. Она има на себи лаку белу алыну, а опасана е црвенимъ поясемъ, и — — —“

„Доста, доста!“ — прекине ѿ ѿ Витомиръ жалостнимъ гласомъ рече; „ах! ти ню одвећъ живимъ бояма описуєшь, тако да ни я више немогу посумняти. О цвѣтно мое наданѣ и слепа вѣро у човечанство и любовь, коя си ме тако блаженимъ чинила, коко си брзо изъ душе мое изчезла, — каква е то ужасна истина за мое обмануто срце!“

М р в и ц е.

— Еданъ новинарь врло е лепо живио са еднимъ своимъ позваникомъ, кои е было на одной скупштине предложенъ за члена едногъ ученогъ друштва. Но овај е по несрећи имао само еданъ гласъ на својој страни. Новинарь пакъ, поме е тешко пало, што е нѣговъ пріятель тако рѣаво прошао, а морао е по дужности обзнанити дѣланѣ скупштине, ние знао, како ће улепшати овај догађай; него овако: „Господињ Н. е при избору за члена избранъ едногласно!“

— (Причина грубогъ начертаня). Еданъ живописаць запитао е при довршеню одногъ предѣла пріятели свогъ, како му се посао допада. Приятель му одгори: „Чини ми се, као да су люди на овомъ лику доста грубо израђени.“ — Живописаць на то рекне: „Ние ни чудо, ерѣ то су сами простацы и овчари!“

— Еданъ младић кои е было познатъ као лажа и фалція, хтео е пре времена разлазка отићи изъ одногъ друштва. Остали су га запитали, кудъ намѣрава? Онъ пакъ затезао се казати и врдао е овамо онамо. На то му примѣти неко изъ друштва: „Та кажите слободно, ми вамъ и тако веровати нећемо!“

— (Изговоръ у невољи.) У едному друштву, гди е было разговоръ о силномъ упливу уображеня на душу човечію, и гди су се већъ многи чудновати примѣри навели као н. пр. како су неки одъ силнога стра за едну ноћ као овца оседили, — хтео е еданъ у друштву изићи на среду са еднимъ іоштѣ чудноватимъ примѣромъ. „Еданъ ватренъ младић,“ приповедаше онъ, „снио е, како е онъ страшћу савладанъ, намислио отровати се за едно са својомъ невестомъ: ерѣ родители нѣни нису му е хтели за супругу дати. Онъ е већъ отровъ и купио; но невѣста дочепана пре времена отровъ, отрує се и умре; сви се збуне, и нашавши кодъ нѣга іоштѣ отрова, обтуже га, да е онъ ню хотимице отровао, и онъ буде на смртъ осуђенъ. Све припреме за нѣгово погубленѣ гледао е онъ спокойно — наравно све у сну — но што му се годъ часъ смрти ближе примицао, нѣга е све већма зебња подузимала, а кадъ е већъ метнуо главу на губителски панъ, онъ обамре — сигира падне, . . . и онъ одъ стра издане!“ — У први ма! сви су га съ найвећомъ тишиномъ и саучастіемъ слушали; но наипосле падне одной госпи наумъ, да га запита: „Али кажите ми само молимъ васъ, како се све то могло дознати, кадъ е онъ у сну умр'о, и кадъ се све то у сну догодило?“ Лажливи проповѣдникъ одговори на то ладнокрвно: „Цѣо овај догађай нашао се у заоставшимъ писмама покойниковимъ!“

— Еданъ лажливаць причао е у едному друштву сасвимъ чудовате и невѣројатне ствари. Сви у друштву

смешили су се, и махали су неповѣрително съ главомъ. Онъ се пакъ наљоти, и рекне имъ: „Я већъ незнамъ, шта да вамъ кажемъ, па да ми вѣруете!“ — „Кажите само: я самъ слагао; па ће вамъ сваки вѣровати,“ рекне му еданъ шальвиваць изъ друштва.

— (Ликови изъ брачногъ живота) Еданъ горопадне нарави човекъ, кои е свою жену сваки данъ тукао, имао е едномъ госте на ручку. Кадъ су сви већъ сѣли за асталъ, запита га жена: „како ћемо данасъ, оћемо ли се тући пре ручка или после ручка?“ Мужъ се застиди и ние одъ то доба никадъ вишеруку на ню дигао.

— (Лакомисленость). У Бригтону у Енглеской објављено е еданпутъ, да ће еданъ вештакъ у три сата после подне по отвореному мору као по суву шетати. При свемъ томъ, што е ова вѣсть была посве невѣројатна, то ю е ипакъ већина светине вѣровала. Безбройна мложина света стекла се на уречено време на обали морской. Сатъ е за сатомъ протицао, а вештака нигди ниодкуда. Наипосле се увати сутонъ, а іоштѣ се никакви припрема ние чинило за ово чудновато шетањ по површини морской. И тако се морао народъ по мркломе мраку разићи кућама своимъ. Сутраданъ се могло на свакоме ћошку читати слѣдуюће обявление: „Почитаеми грађани, опростите намъ јучерашню мало крупну шалу. Повода е дало томе слѣдуюће: Двоица су се обкладили, да ли е могуће, да ће пресна и ладнокрвна лажъ моћи у народу као истина примљена быти.“ — У овомъ е обявлению благодарно уедно онај, кои е обкладу добио, народу за нѣгову лакомисленость.

— Славни Лесингъ имамо е одногъ служителя, кога су неки кодъ нѣга опадали, да му е невѣранъ и уобште да е непоштенъ. Задуго ние хтео Лесингъ то повѣровати; наипосле пакъ рѣшио се да искуша вѣрность нѣгову, и проповѣдао е едномъ свомъ пріятели, како е онъ оставно свою кесу съ новцима на асталу, да се увѣри, да л' е сумња и подозренѣ на служителя основано. Но пріятель, кои е разстроєность Легинову познавао, запита га: „Но есте ли ви и избројали новце у кеси, и забележили, колико има? — Лесингъ га погледа забунѣно и покунѣвши се. — Онъ е заборавио преброяти новце.“

— Лесингъ е сѣдно еданпутъ у одной гостионици, и занео се у писанѣ. У то уђе у собу и господаръ гостионице, и запита га, коє онъ и шта е. Но Лесингъ тако се было у писаню занео, да ние онога ни примѣтио, нити га е чуо. На то се газда примакне ближе, погледа му преко рамена у папире, и запита на ново, и то опоромъ: „Я самъ радъ знати, ко сте ви!“ — Лесингъ се обазре и одговори му сасвимъ озбиљно: „Я самъ Св. Лука. (Познато е, да се поредъ лика Св. Луке свакадъ и во' изображава.)

— Еданъ селякъ избавио е одногъ сѣдмашедшегъ, кои е трипутъ у воду скакао, да се утопи; онъ га е трипутъ извукао изъ воде са опасношћу собственногъ живота. Но кадъ се онај несрећникъ после край обале о едно дрво обесио, селякъ е сасвимъ ладнокрвно гледао. „Зашто му ниси ти и садъ избавио животъ, кадъ си то већъ трипутъ са собственомъ опасношћу учинио?“ запыта га еданъ пріятель. — „Я самъ мислио, одговори онај, да се онъ само зато обесио, да му се альине осуше!“